

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Департаменти (управління) освіти і
науки обласних, Київської міської
державних (військово-цивільних)
адміністрацій

Заклади загальної середньої освіти

Про встановлення доплати відповідно до
постанови Кабінету Міністрів України
від 08.11.2024 № 1286

У додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 31.12.2024 №1/24704-24 «Про встановлення доплати відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.11.2024 № 1286» надаємо відповіді на запитання щодо виплати доплати педагогічним працівникам за роботу в несприятливих умовах праці та використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти.

Встановлення доплати за роботу в несприятливих умовах праці (далі – доплата) регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2024 № 1286 «Деякі питання оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1515) (далі – постанова № 1286).

На виплату цієї доплати педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти комунальної форми власності у Державному бюджеті України на 2025 рік передбачена окрема субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти (далі – субвенція на доплати). Порядок та умови надання цієї субвенції та розподіл між місцевими бюджетами територіальних громад на січень-червень 2025 року затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1515 «Деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти» (далі – постанова № 1515).

1. Кому встановлюється доплата?

Відповідно до пункту 1 постанови № 1286 доплата за роботу в несприятливих умовах праці встановлена *педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти державної і комунальної форми власності.*

МОН № 1/4747-25 від 12.03.2025

Підписав: Сташків Андрій Борисович

Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000005BA236005D9BB900

Дійсний: з 25.05.2023 0:00:00 по 24.05.2025 23:59:59

Чи можна виплачувати доплату педагогічним працівникам дошкільних відділень закладу загальної середньої освіти за рахунок коштів субвенції на доплати?

Так, кошти субвенції на доплати спрямовуються на виплату доплати усім педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти усіх типів комунальної форми власності (у тому числі й педагогічним працівникам структурних підрозділів закладів загальної середньої освіти).

У статті 35 Закону України «Про повну загальну середню освіту» визначені типи закладів загальної середньої освіти: початкові школи, гімназії, ліцеї, у тому числі й спеціалізованої освіти, спеціальні школи, навчально-реабілітаційні центри; а частиною четвертою статті 31 цього Закону встановлено, що у складі закладів загальної середньої освіти можуть функціонувати такі внутрішні структурні підрозділи: дошкільний підрозділ (у складі початкової школи або гімназії); позашкільний підрозділ; пансіон (у складі ліцеїв, спеціальних закладів загальної середньої освіти та закладів спеціалізованої освіти); інші внутрішні структурні підрозділи.

Чи встановлюється доплата педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, в яких освітній процес здійснюється за дистанційною чи змішаною формою і які працюють дистанційно? Чи встановлюється доплата педагогічним працівникам, які перебувають за межами країни або є внутрішньо переміщеними особами і які працюють дистанційно?

Постановою № 1286 не встановлено обмежень щодо форми організації праці педагогічного працівника або місця його перебування для встановлення доплати. Ця доплата встановлюється усім педагогічним працівникам, які працюють у закладах загальної середньої освіти і яким нараховується заробітна плата.

При цьому зауважуємо, що педагогічним працівникам, які перебувають у відпустці без збереження заробітної плати, з якими призупинено трудовий договір або оголошено простій, не нараховується заробітна плата, відповідно і не встановлюється доплата за ці періоди.

Нагадуємо, що статтею 113 Кодексу законів про працю України передбачено, що час простою не з вини працівника оплачується з розрахунку не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу). На умовах, передбачених у колективному договорі, оплата за час простою може здійснюватися у більшому розмірі. Відповідно до пункту 8.3.3 Галузевої Угоди між Міністерством освіти і науки України та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на 2021-2025 роки, що зареєстрована Міністерством економіки України 18.06.2021 за № 12, сторони рекомендують керівникам установ та закладів освіти забезпечити оплату простою працівникам, включаючи непедагогічних та тих, які працюють за сумісництвом, не з їх вини в розмірі середньої заробітної плати. Відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 221 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, в умовах воєнного

стану» надано право керівникам державних органів, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, до припинення чи скасування воєнного стану в Україні в межах фонду заробітної плати, передбаченого у кошторисі, *самостійно визначати розмір оплати часу простою працівників, але не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові тарифного розряду (посадового окладу).*

Чи передбачено постановою № 1286 встановлення доплати фахівцям інклюзивно-ресурсних центрів, оплата праці яких здійснюється за рахунок коштів освітньої субвенції і на яких відповідно до пункту 47 Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545, поширюються умови оплати праці педагогічних працівників спеціальних закладів загальної середньої освіти?

Оскільки інклюзивно-ресурсні центри згідно відповідно до законодавства не віднесені до закладів загальної середньої освіти, то кошти субвенції на доплати для педагогічних працівників цих установ не передбачені.

Натомість, постановою № 1515 доповнено постанову № 1286 новим пунктом 1¹, яким рекомендовано органам місцевого самоврядування встановлювати аналогічну доплату педагогічним працівникам інших закладів та установ освіти, які утримуються з відповідного місцевого бюджету.

Отже, органи місцевого самоврядування можуть приймати рішення про встановлення такої доплати за рахунок місцевого бюджету педагогічним працівникам інклюзивно-ресурсних центрів.

Чи встановлюється доплата вчителям-логопедом логопедичних пунктів, які працюють при закладах загальної середньої освіти?

Відповідно до Положення про логопедичні пункти системи освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 13.05.1993 № 135, логопедичні пункти відкриваються органами управління освітою для надання допомоги дітям з вадами мови у закладах дошкільної та загальної середньої освіти в межах асигнувань, передбачених у бюджеті для цієї мети. Орган управління освітою за кожним логопедичним пунктом закріплює заклади дошкільної та загальної середньої освіти, загальна кількість підготовчих груп і початкових класів у яких має бути не менш як 20, у сільській місцевості – не менш як 4 школи і дошкільні заклади незалежно від кількості дітей.

Логопедичний пункт може розміщуватися у приміщенні дитячого садка, однієї із загальноосвітніх шкіл або у приміщенні методичного кабінету органу управління освітою. Логопедичний пункт фінансується відділом освіти, у віданні якого він перебуває.

Тобто, вчитель-логопед логопедичного пункту працює з учнями (вихованцями) закладів загальної середньої та/або дошкільної освіти, закріпленими за логопедичним пунктом, проте не належить до штатів закладів загальної середньої чи дошкільної освіти.

Оскільки логопедичні пункти не є закладами загальної середньої освіти, то кошти субвенції на доплати для педагогічних працівників цих установ не передбачені.

Натомість, органи місцевого самоврядування можуть приймати рішення про встановлення такої доплати педагогічним працівникам логопедичних пунктів за рахунок місцевого бюджету.

Чи встановлюється доплата вчителям-логопедам, які введенні в штат закладу загальної середньої освіти для проведення корекційно-розвиткових занять?

Відповідно до Типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 № 1205 (із змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки від 01.02.2018 № 90), у закладах загальної середньої освіти, в яких навчання дітей з особливими освітніми потребами організоване у спеціальних класах, для здійснення освітнього процесу та проведення корекційно-розвиткових занять, що визначені робочим навчальним планом, вводяться посади вчителів-дефектологів (вчителя-логопеда, сурдопедагога, тифлопедагога, олігофренопедагога), інших спеціалістів з відповідною підготовкою.

Також у закладах загальної середньої освіти *можуть* вводитися посади вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів, вчителів-реабілітологів у штатний розпис закладів загальної середньої освіти, де запроваджене навчання осіб з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, за наявності навантаження не менше ніж 9 навчальних годин на тиждень, виходячи з норми на ставку 18 навчальних годин на тиждень.

Такі посади вводяться, як і інших вчителів, на певну кількість годин, необхідну для забезпечення корекційної складової освітнього процесу учнів в інклюзивних та спеціальних класах, і це навантаження встановлюється при тарифікації. Оплата праці таких вчителів, які введенні у штатний розпис закладу, здійснюється за тарифікацією за рахунок коштів освітньої субвенції.

Отже, якщо вчитель-логопед є штатним працівником закладу загальної середньої освіти, то йому встановлюється доплата за кошти субвенції на доплати, передбачені відповідно до навантаження, встановленого при тарифікації.

Чи встановлюється доплата вчителям-логопедам, які працюють в закладах загальної середньої освіти на умовах цивільно-правових угод?

З 2017 року Урядом країни запроваджена окрема субвенція на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, порядок та умови надання якої затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 (із змінами). Кошти зазначеної субвенції спрямовуються, зокрема, на оплату фахівцям за проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг), що визначені індивідуальною програмою розвитку учнів з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти.

Оплата праці фахівців за проведення корекційно-розвиткових занять здійснюється за рахунок коштів субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами на умовах цивільно-правових угод за ставками погодинної оплати праці працівників усіх галузей економіки за проведення навчальних занять у розмірах, передбачених для доцента або

кандидата наук, які проводять навчальні заняття з учнями шкіл, установленими в додатку 5 до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298, підвищеними на 20 відсотків за роботу з особами з особливими освітніми потребами.

Отже, вчителям-логопедам, які залучені в заклади загальної середньої освіти для проведення корекційно-розвиткових занять з особами з особливими освітніми потребами на умовах цивільно-правових угод і отримують оплату за рахунок субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, доплата за роботу в несприятливих умовах праці за ці години не виплачується.

Чи виплачувати доплату, якщо вчитель або асистент вихователя не має педагогічної освіти?

Відповідно до постанови № 1286 доплата встановлюється і виплачується педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти. *Перелік посад педагогічних працівників* затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 № 963 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.02.2025 № 143). Якщо особи працюють на посадах педагогічних працівників, то їм встановлюється ця доплата.

Водночас нагадуємо, що вимоги до освіти та професійної кваліфікації педагогічного працівника закладу освіти та умови роботи на педагогічних посадах без педагогічної освіти визначені у статті 58 Закону України «Про освіту».

Чи виплачується доплата керівникам закладів загальної середньої освіти, які мають у цьому закладі ще навантаження в тарифікації як вчителі чи керівники гуртків?

Відповідно до постанови № 1286 розмір доплати педагогічному працівнику визначається пропорційно до обсягу навчального навантаження та/або обсягу педагогічної роботи, що виконується педагогічним працівником.

Також відповідно до пункту 4 Порядку та умов надання субвенції, затверджених постановою № 1515, кошти субвенції розподіляються між обласними бюджетами та бюджетами місцевого самоврядування, враховуючи розмір доплати, встановлений постановою № 1286, та з розрахунку, зокрема й на кількість ставок педагогічних працівників, які, *крім роботи за основною посадою, додатково мають у цьому закладі загальної середньої освіти навчальне навантаження (за тарифікацією) та/або працюють за сумісництвом.*

Отже, директору закладу загальної середньої освіти, який, крім роботи за основною посадою, має у цьому закладі ще навантаження в тарифікації як вчитель чи керівник гуртка, отримує доплату в розмірі 1300 гривень як директор і ще в залежності від навантаження як вчитель чи керівник гуртка.

Чи виплачувати доплату вихователю шкільного автобусу, якщо він прирівнюється до педагогічного працівника?

Посада вихователя закладу загальної середньої освіти, у тому числі й вихователя, який працює на шкільному автобусі, віднесена до переліку посад

педагогічних працівників і такому педагогічному працівнику виплачується доплата відповідно до постанови № 1286.

Чи буде виплачуватися доплата педагогічним працівникам інших закладів та установ освіти (заклади дошкільної та позашкільної освіти)?

Відповідно до пункту 1¹ постанови № 1286 рекомендовано органам місцевого самоврядування встановлювати аналогічну доплату педагогічним працівникам інших закладів та установ освіти, які утримуються з відповідного місцевого бюджету.

Отже, органи місцевого самоврядування можуть приймати рішення про встановлення такої доплати за рахунок місцевого бюджету педагогічним працівникам інших закладів та установ освіти, які утримуються з відповідного місцевого бюджету, зокрема й педагогічним працівникам закладів дошкільної та позашкільної освіти.

2. Тарифікація.

Чи потрібно вносити доплату за несприятливі умови праці в штатний розпис та робити зміни в тарифікацію? Чи потрібно директору закладу освіти видавати наказ про встановлення зазначеної доплати? Чи повинен відділ освіти видавати наказ на цю доплату? Чи потрібно директорам закладів освіти подавати до централізованої бухгалтерії щомісячно наказ на доплату?

Ця доплата, як і інші доплати педагогічним працівникам, повинні бути внесені в тарифікаційні списки та в штатні розписи.

Відповідно до пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» надано право керівникам місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, при яких створені централізовані бухгалтерії, керівникам бюджетних установ, закладів та організацій у межах фонду заробітної плати, затвердженого у кошторисах доходів і видатків, встановлювати працівникам цих установ, закладів та організацій конкретні розміри посадових окладів та доплат і надбавок до них.

Встановлення надбавок і доплат до посадових окладів керівникам закладів освіти здійснюється тільки за рішенням органу вищого рівня.

3. Погодинна оплата

Чи виплачувати доплату зовнішнім сумісникам, які отримують заробітну плату за вичитані години? Чи виплачувати доплату керівнику гуртка закладу загальної середньої освіти, який працює за сумісництвом з погодинною оплатою праці?

У пункті 90 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102 (далі - Інструкція № 102), зазначено, що керівникам гуртків (секцій, студій та інших форм гурткової роботи) у позашкільних та інших закладах освіти, для яких ці заклади є місцем основної роботи, заробітна плата

визначається в порядку, передбаченому пунктом 68 цієї Інструкції (за тарифікацією).

Зазначеним працівникам, для яких робота в закладах освіти не є основною, заробітна плата визначається виходячи з фактичної кількості годин занять з гуртківцями та годинної ставки, визначеної шляхом ділення місячної ставки заробітної плати на середньомісячну норму годин на ставку (погодинна оплата).

Зауважуємо, що відповідно до пункту 73 Інструкції № 102 *погодинна оплата праці* педагогічних працівників закладів освіти допускається при оплаті за години заміщення тимчасово відсутніх по хворобі або з інших причин вчителів, вихователів, викладачів тощо, яке тривало не більше двох місяців, а також при оплаті *працівників підприємств, організацій та установ, які залучаються* для педагогічної роботи в заклади освіти.

Постановою № 1286 встановлено, що розмір доплати педагогічному працівнику визначається пропорційно до обсягу навчального навантаження та/або обсягу педагогічної роботи, що виконується педагогічним працівником. При цьому немає обмежень щодо виконання такої педагогічної роботи чи навчального навантаження за сумісництвом.

Відповідно до пункту 4 Порядку та умов надання субвенції, затверджених постановою № 1515, кошти субвенції розподіляються між обласними бюджетами та бюджетами місцевого самоврядування, враховуючи розмір доплати, встановлений постановою № 1286, та з розрахунку, зокрема й на кількість ставок педагогічних працівників, які, крім роботи за основною посадою, додатково мають у цьому закладі загальної середньої освіти навчальне навантаження (за тарифікацією) та/або працюють за сумісництвом на посадах педагогічних працівників.

Отже, зазначена доплата встановлюється усім педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, у тому числі й тим, які працюють за сумісництвом (внутрішнім чи зовнішнім), зокрема й з погодинною оплатою праці.

Принадно зазначаємо про *розмір погодинної оплати педагогічних працівників*. Розрахунок розміру погодинної оплати праці зазначений у пункті 73 Інструкції № 102, який визначається шляхом ділення місячної тарифної ставки, встановленої за відповідну норму годин навчального навантаження на тиждень, на середньомісячну кількість годин, передбачену балансом робочого часу на відповідний рік (спільний лист МОН від 28.11.2008 № 1/9-770 та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України від 27.11.2008 № 02-5/465).

Зауважуємо, що згідно із Законом України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX (із змінами) у період дії воєнного стану не застосовуються норми статті 53, частини третьої статті 67 та статті 73 Кодексу законів про працю України. Тому, до прикладу, *норма тривалості робочого часу на 2025 рік*, обчислена за календарем п'ятиденного робочого тижня з двома вихідними днями в суботу та неділю за умови однакової тривалості часу роботи на день упродовж робочого тижня, з урахуванням дії воєнного стану до кінця календарного року, становить: при 18-годинному робочому тижні – 939,6 годин на рік (середньомісячна норма –

78,3); при 20-годинному робочому тижні – 1044 годин на рік (середньомісячна норма – 87); при 24-годинному робочому тижні – 1252,8 годин на рік (середньомісячна норма – 104,4); при 25-годинному робочому тижні – 1305 годин на рік (середньомісячна норма – 108,75); при 30-годинному робочому тижні – 1566 годин на рік (середньомісячна норма – 130,5).

Отже, розмір доплати педагогічним працівникам, які працюють за сумісництвом з погодинною оплатою праці, буде розраховуватися в залежності від фактичної кількості проведених занять (уроків) в місяць: якщо керівник гуртка в закладі загальної середньої освіти, для якого цей заклад не є місцем основної роботи і якому здійснюється за заняття погодинна оплата, провів за місяць 42 годин, то доплата становитиме – 697,31 грн (1300 грн / 78,3 * 42).

Чи виплачувати доплату за години заміни тимчасово відсутніх працівників?

Зауважуємо, що при заміщенні тимчасово відсутніх у зв'язку з хворобою або з інших причин педагогічних працівників, яке тривало не більше двох місяців, відповідно до пункту 73 Інструкції № 102, провадиться *погодинна* оплата праці. Якщо ж заміщення тривало понад два місяці, то оплата праці вчителів провадиться з першого дня заміщення за всі години фактичного навчального навантаження в порядку, передбаченому пунктом 68 цієї Інструкції, тобто *за тарифікацією в повному обсязі*.

Відповідно до постанови № 1286 доплата нараховується на *усе навчальне навантаження педагогічного працівника, встановлене при тарифікації*, отже, у тому числі й на години заміни. За години заміщення, яке тривало не більше двох місяців і за яке провадиться погодинна оплата праці, також може бути встановлено доплату за кошти субвенції на доплати *за рахунок економії коштів* (розрахунок розміру доплати при погодинній оплати праці наведений вище).

4. Відпускні, літній період. Лікарняні, відрядження. Канікули.

Чи враховується доплата в розрахунок відпускних? За рахунок яких коштів платити відпускні: з освітньої субвенції чи будуть окремі кошти? Чи платити доплату в серпні місяці, якщо відпустка працівника закінчилася в середині серпня?

Відповідно до пункту 5 Порядку та умов надання субвенції, затверджених постановою № 1515, *за рахунок субвенції на доплати* здійснюються видатки на виплату доплати *протягом навчального року*. Отже, у липні-серпні 2025 р. (період літніх канікул і щорічних відпусток педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, тривалість яких становить 56 календарних днів) кошти субвенції на виплату зазначеної доплати не будуть спрямовуватися до місцевих бюджетів.

Натомість це не означає, що зазначену доплату не потрібно виплачувати педагогічному працівнику закладу загальної середньої освіти в серпні місяці, якщо йому надана щорічна відпустка, до прикладу, у червні-липні. Такому працівнику має бути встановлена доплата за рахунок коштів субвенції на

доплати, які надійшли до місцевих бюджетів в червні місяці і не були використані під час щорічної відпустки педагогічного працівника.

При цьому зауважуємо, що оскільки зазначена доплата є частиною заробітної плати педагогічного працівника, то її розмір враховується при обчисленні середньої заробітної плати, зокрема для оплати часу відпусток, відповідно до Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100 (зі змінами).

Оплата відпускних виплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти здійснюється за рахунок освітньої субвенції відповідно до Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6, а також коштів місцевого бюджету (зокрема для дошкільних, позашкільних підрозділів тощо) та інших джерел незаборонених законодавством.

Чи нараховується доплата у період лікарняного? Чи зберігається доплата за дні відрядження працівника?

Відповідно до Порядку та умов надання субвенції вона спрямовується лише на виплату щомісячної доплати за роботу в несприятливих умовах праці з нарахуваннями педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти усіх типів комунальної форми власності відповідно до постанови № 1286.

Зазначена доплата, як й інші доплати і надбавки, є частиною заробітної плати педагогічного працівника, отже вона *не нараховується* педагогічним працівникам у періоди, коли їм не виплачується заробітна плата, зокрема це періоди перебування працівників у відпустках, на лікарняному, у відрядженні на курси підвищення кваліфікації тощо, тобто кошти субвенції на виплату доплати у ці періоди не використовуються.

За ці періоди працівникам здійснюється оплата (виплата відпускних, компенсацій за невикористані дні відпусток, допомога по тимчасовій непрацездатності, збереження середнього заробітку тощо) відповідно до законодавства та порядків обчислення середньої заробітної плати, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100, від 26.09.2001 № 1266, за рахунок тих джерел, що визначені законодавством для таких виплат.

При цьому зауважуємо, що розмір доплати за роботу в несприятливих умовах праці, виплачений педагогічним працівникам у періоди, за якими обчислюється середня заробітна плата для деяких виплат працівникам, зокрема для оплати часу відпусток, враховується при її обчисленні відповідно до порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100 (зі змінами).

Чи здійснюється виплата доплати під час зимових чи весняних канікул?

Відповідно до пункту 71 Інструкції № 102 за час роботи в період канікул оплата праці педагогічних працівників та осіб з числа керівного, адміністративно-господарського та навчально-допоміжного персоналу, яким дозволяється вести викладацьку роботу або заняття з гуртківцями в тій же установі, провадиться з розрахунку заробітної плати, встановленої при

тарифікації, що передувала початку канікул.

При цьому слід зазначити, що період канікул не є вихідними днями для педагогічних працівників закладу. Умови роботи педагогічних працівників в канікулярний період установлюється правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу освіти та наказами керівника. У цей період педагогічний працівник здійснює організаційну, методичну або іншу роботу за окремим планом.

Отже, доплата педагогічним працівникам виплачується і в період канікул, що не збігається з відпусткою.

Натомість особи, які працюють в закладах освіти на умовах погодинної оплати і не ведуть занять під час канікул, оплату за цей час не отримують, отже і доплата таким працівникам також не встановлюється (п. 73 Інструкції № 102).

5. Недостатній обсяг субвенції. Що робити: якщо розподіленого обсягу субвенції на доплати не вистачає на виплату доплати усім педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти громади? Чому в помісячному розподілі в січні-травні обсяг субвенції менший, ніж в червні? Чи можливе наближення коштів? При поданні громадою інформації до МОН не враховані педагогічні працівники дошкільних структурних підрозділів закладів загальної середньої освіти або неправильно пораховані ставки педагогічних працівників.

Постановою № 1515 затверджений розподіл першої частини субвенції на січень – червень 2025 р. в обсязі 4 621 828,3 тис. гривень між обласними бюджетами та бюджетами місцевого самоврядування (загальний обсяг субвенції на 2025 рік – 11 997 100 тис. гривень). Друга частина субвенції буде розподілена окремим рішенням Уряду, враховуючи кількість педагогічних працівників (ставок) у закладах загальної середньої освіти на початок 2025/2026 навчального року (з вересня розмір доплати збільшується вдвічі).

Кошти субвенції розподілено між обласними бюджетами та бюджетами місцевого самоврядування, враховуючи розмір доплати та умови її встановлення, визначені у постанові № 1286 (із змінами), та відповідно до оперативної інформації органів управління у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій станом на 25 листопада 2024 р. щодо кількості педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та кількості ставок.

Ураховуючи стислий термін надання інформації для вчасного розподілу коштів субвенції на територіальні громади, наразі вже наявні проблеми з нестачею коштів субвенції для виплати зазначеної доплати педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти у деяких територіальних громадах через помилки у наданій інформації про кількість педагогічних працівників та ставок (не враховані структурні підрозділи тощо).

Міністерство освіти і науки України листом від 16.01.2025 №1/917-25 звернулося до департаментів (управлінь) освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій з проханням провести аналіз помісячного розпису міжбюджетних трансфертів за цією бюджетною

програмою, за результатом якого можливе ініціювання додаткового розподілу коштів для деяких територіальних громад.

Інформуємо, що Міністерство освіти і науки України звернулося до Міністерства фінансів України щодо наближення видатків за цією бюджетною програмою з червня на лютий-травень. Державна казначейська служба України листом від 27.02.2025 № 8-06-06/4520 повідомила про зміни до розпису та помісячного розподілу субвенції на доплати, зокрема наближення коштів субвенції з червня на лютий-травень. Наприкінці лютого Казначейством перераховано на рахунки місцевих бюджетів, відкриті в органах Казначейства, додатковий обсяг субвенції згідно із зазначеними змінами до розпису державного бюджету.

Водночас зауважуємо, що пунктом 4 постанови № 1515 дозволено здійснювати протягом бюджетного періоду видатки закладів загальної середньої освіти на здійснення доплати педагогічним працівникам за роботу в несприятливих умовах праці одночасно з державного та *місцевих бюджетів* та/або одночасно з різних місцевих бюджетів.

Чи можлива виплата зазначеної доплати за рахунок коштів освітньої субвенції?

Відповідно до Порядку та умов надання *освітньої* субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 05.03.2024 № 245), освітня субвенція спрямовується на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників певних типів закладів та установ освіти, зокрема й закладів загальної середньої освіти (крім дошкільних підрозділів таких закладів).

Оскільки доплата за роботу в несприятливих умовах праці є частиною заробітної плати педагогічного працівника закладу загальної середньої освіти, то за рахунок коштів освітньої субвенції можлива виплата зазначеної доплати. При цьому наголошуємо, що ця виплата не повинна бути за рахунок зменшення розміру (чи скасування) інших надбавок і доплат, на які має право педагогічний працівник, а також звертаємо увагу, що працівникам дошкільних підрозділів закладу загальної середньої освіти не можна виплатити цю доплату за рахунок коштів освітньої субвенції.

6. *Нарахування на доплату (ЄСВ). Утримання.*

За рахунок коштів якого бюджету сплачувати нарахування (КЕКВ 2120) на цю доплату? Чи включена сума виплати ЄСВ за доплату педагогам в обсяг розподіленої субвенції?

Так, відповідно до пункту 3 Порядку та умов надання субвенції, затверджених постановою № 1515, субвенція спрямовується на виплату щомісячної доплати за роботу в несприятливих умовах праці з *нарахуваннями*.

При розподілі обсягу субвенції між територіальними громадами враховано нарахування на заробітну плату (ЄСВ) в розмірі 22 відсотків.

Чи утримувати профспілкові внески з цієї доплати?

Відповідно до статті 42 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» за наявності письмових заяв працівників, які є членами профспілки, роботодавець щомісячно і безоплатно утримує *із заробітної плати* та перераховує на рахунок профспілки членські профспілкові внески працівників відповідно до укладеного колективного договору чи окремої угоди в терміни, визначені цим договором.

Оскільки доплата є частиною заробітної плати працівника, то з неї утримуються усі внески, у т. ч. й профспілкові.

7. Інші питання.

Чи вважаються тотожними і такими, що взаємовиключають одна іншу, надбавка за складність, напруженість у роботі (постанова КМУ від 30.08.2002 № 1298) та доплата за роботу в несприятливих умовах праці (постанова КМУ від 08.11.2024 № 1286)?

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 надбавка за складність, напруженість у роботі встановлюється працівникам закладів освіти у розмірі до 50 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати) за рішенням керівників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, при яких створені централізовані бухгалтерії, керівників бюджетних установ, закладів та організацій в межах фонду заробітної плати, затвердженого в кошторисах доходів і видатків. Ця надбавка може бути встановлена будь-якому працівнику закладу і не відноситься до обов'язкових.

Доплата за роботу в несприятливих умовах праці відповідно до постанови № 1286 встановлюється педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти в *обов'язковому* порядку за рахунок коштів субвенції на доплати, а педагогічним працівникам інших установ і закладів освіти *за рішенням* органів місцевого самоврядування за рахунок коштів місцевого бюджету.

Надбавка за складність, напруженість у роботі та доплата за роботу в несприятливих умовах праці регулюються різними нормативними актами і їх встановлення і виплата ніяк не пов'язані одна з іншою.

Також **наголошуємо про неприпустимість** при встановленні доплати за роботу в несприятливих умовах праці педагогічним працівникам, зокрема й в закладах загальної середньої освіти, **зменшувати розміри інших надбавок і доплат**, зокрема й надбавки за престижність педагогічної праці, яка відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2011 № 373 встановлюється від 5 до 30 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати).

Заступник Міністра

Андрій СТАШКІВ